

Liora Kletenik, LL.B, Advocate
Avigail Baran-Tussia, LL.B, Advocate
Orit Ben Atar, LL.B, Advocate
Gilad Dagan, LL.B, Advocate

ליאורה קלטניק, עו"ד
אביגיל ברן-תושיה, עו"ד
אורית בן עטר, עו"ד
גילעד דגן, עו"ד

3 דצמבר 2013
מספרנו: הכ116.4

פס"ד – דחית התביעה

לכבוד
"כללי" – חברה לביטוח בע"מ
דרך בגין 48
תל-אביב
לידי גב' צילי נווה, עו"ד נעה גרוס

ח.ג.

הנדון: ת"א 3033/08 בבימ"ש השלום בראשון לציון
מוריס ספיר נ' חברת בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

1. רצ"ב לעיונכן פס"ד שניתן על ידי כב' השופט קינר בימים אלה אשר בו יצגתי את הנתבעים המעביד ואת הכשרה תברה לביטוח בע"מ.
2. המדובר בפס"ד נדיר בימינו אלה כשתביעת עובד כנגד מעביד נדחתה בשאלת החבות.
3. הקביעה החשובה ביותר שבפסק ביהמ"ש הינה הקביעה העובדתית שהתובע לא נפל תוך כדי עבודתו בגובה אלא תוך כדי טיפוס על הסולם. בכך קיבל ביהמ"ש את טענותינו ובכך לפי אפקט דומינו נפלו כל טענות התובע.
4. כמו כן קיבל ביהמ"ש את טענותינו להרחבת חזית ולאי הרמת נטל הראיה בכל הקשור לטענת הרפידות הפגומות, ביהמ"ש קיבל את טענותינו בכל הקשור לטענת התובע באשר לתו התקן של הסולם, ביהמ"ש קיבל את טענותינו בכל הקשור לזווית ההצבה, לאי המצאות עובד נוסף שיחזיק את הסולם ולכך שתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) לא חלות על הארוע שוא התביעה באשר נכנסו לתוקף אחריו ב- 2007.
5. התיק היה תיק מאד קשה גם מבחינת העימות עם ב"כ התובע אשר התנהלותו בעת הדיון לא היתה פשוטה והן בשל העובדה שהמקרה היה מקרה קשה ולכן הופעל לחץ מסיבי לסלקו בפשרה.

בכבוד רב ובמ"ח,
ליאורה קלטניק, עו"ד

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

בפני כב' השופט יחזקאל קינר

תובע מוריס ספיר
ע"י ב"כ עו"ד נבות יורם

נגד

נתבעות וצדדי ד' 1. בי פוינט מערכות בע"מ
2. הכשרת הישוב חב' לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד קלטניק ליאורה

נגד

צד ג' קו פיננסי יחיאל מאור בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד שלו אילת

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

תביעת נזקי גוף עקב נפילה מסולם.

רקע

1. התובע הועסק על ידי הנתבעת 1 (להלן: "החברה" או "הנתבעת" או "המעסיקה") החל מחודש פברואר 2000. עיסוקה של החברה היה ביצוע עבודות התקנת כבלים כקבלנית משנה של חברת "הוט". התובע עבד תחילה כטכנאי עבודות שירות וכמתקין כבלים, וכשנה עובר לתאונה נשוא התביעה (להלן: "התאונה") התמנה לתפקיד מנהל צוות עובדים בהתקנות.
2. ביום 28.11.06 התבקש התובע להגיע לדירה ברעננה בה עבד טכנאי החברה, מר הוכמן (להלן: "הוכמן"), על מנת לסייע לו בהתקנה. התובע עלה על סולם של החברה שנשען על קיר בחדר המדרגות, כשרגלי הסולם מצויות על משטח שבין שני מהלכי מדרגות, וזאת על מנת לסגור תעלה שהותקנה בחיבור בין הקיר לתקרה. בשלב מסוים, נפל התובע מן הסולם, נחבל בקרסול שמאל, ונגרמה לו נכות רפואית צמיתה, שהצדדים הסכימו כי שיעורה הוא 18% (קיימת מחלוקת בין הצדדים באיזה שלב אירעה הנפילה ומה גרם לה).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1 התובע טוען להתרשלות החברה ולהפרת חובות חקוקות על ידה, והגיש את התביעה נגדה
2 ונגד הנתבעת 2, מבטחת החברה בביטוח חבות מעבידים.
3 הנתבעות שלחו הודעה לצד ג', עימה התקשרה בהסכם לליווי ממונה בטיחות, וצד ג' מצידה
4 שלחה הודעת צד ד' לשתי הנתבעות.
5
6 **טענות התובע (אחריות בלבד)**
7
8 .4 התובע נפל מהסולם בעת שעמד בגובה של כ-2 מטר וסגר את התעלה שנמצאה בחיבור שבין
9 קיר ותקרת חדר המדרגות, וזאת לאחר שהסולם החל להחליק לאחור.
10
11 .5 לסולם לא היה תו תקן, ובנוסף, רפידותיו לא היו תקינות. כמו כן, זוית ההצבה של הסולם
12 הנשען על הקיר לא הייתה תקינה. האמור לעיל הביא להחלקת הסולם ולנפילת התובע
13 ממנו, ללא קשר לשאלה באיזה שלב נפל ממנו התובע.
14
15 .6 המעסיקה לא דאגה להנחות את התובע באשר לנקיטת אמצעי בטיחות של קשירת הסולם
16 לאחד הקירות או לקשור את רגלי הסולם למעקה לבל יחליק לאחור ולא סיפקה לו אמצעי
17 קשירה כלשהם לסולם.
18
19 .7 המעסיקה לא דאגה לספק לתובע סולם המתאים מבחינה בטיחותית לעבודה בגובה 4 מ',
20 וסיפקה לו רק סולם ללא מדרך.
21
22 .8 המעסיקה הייתה צריכה לדאוג להימצאות עובד נוסף בשטח, שיחזיק את הסולם.
23
24 .9 הנחיות הבטיחות שסיפקה המעסיקה לא כללו הנחיות חשובות כגון לגבי זוית הצבת
25 הסולם, עובד נוסף, ועוד.
26
27 .10 המעסיקה לא בדקה באופן מסודר את תקינות הסולמות.
28
29 .11 המעסיקה לא ביצעה הדרכות מתאימות לעובדים בכלל ולתובע בפרט.
30
31 .12 עבודת העובדים לרבות התובע בוצעה בתנאי לחץ קשים.
32
33 .13 אין כל אשם תורם לתובע.
34

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

טענות הנתבעות וצדדי ד' (אחריות בלבד)

- 1
2
3 14. התובע שינה כל העת את גרסאותיו לגבי התרחשות התאונה. בכתב התביעה טען כי במהלך
4 טיפוסו על סולם כדי לסגור תעלת כבלים איבד שיווי משקלו ונפל מהסולם, וגרסאותיו
5 המאוחרות יותר מהוות שינוי חזית. יש לקבוע כי התובע נפל מהסולם מגובה נמוך של שלב
6 3-4 עקב איבוד שיווי המשקל וללא קשר למצב השענת הסולם ולמצב רפידותיו.
7
8 טענות התובע הן עדות בעל דין יחידה.
9
10 15. הטענה בדבר היות רפידות הסולם שחוקות היא טענה מאוחרת וללא תימוכין.
11
12 16. יש לדחות הטענות לגבי זוית הצבת הסולם, שכן הסולם הוצב עוד קודם על ידי הוכמן שעלה
13 וביצע עליו עבודה ללא פגע.
14
15 17. יש לדחות הטענה בדבר עבודה בתנאי לחץ.
16
17 18. התובע קיבל הדרכות יעילות ומתאימות. הנחיות הבטיחות כללו את כל הנדרש.
18
19 19. הסולם היה תקין לגמרי ובעל תו תקן, והוכמן המשיך לעבוד עליו לאחר פציעת התובע
20 וסיים את העבודה.
21
22 20. אין יסוד עובדתי ומשפטי לאמור בחוות דעת מומחה התובע וטענותיו של המומחה הופרכו
23 בחקירתו.
24
25 21. התובע היה מיומן בעבודה על סולמות.
26
27 22. התנהגותו של התובע היא שהביאה לנפילה וללא קשר למעסיקה ושלא באחריותה.
28
29 23. לתובע אשם תורם מכריע לקרות התאונה.
30
31 24. אם תתקבלנה טענות התובע, לצד השלישי, ממונה הבטיחות, אחריות מלאה, שכן לא ביצע
32 את חובותיו, הן החקוקות והן החוזיות.
33
34 טענות צד ג' (אחריות בלבד)
35
36 25. הצד השלישי פעל במיומנות ובמקצועיות וקיים את כל התחייבויותיו החוזיות והחקוקות
37 כלפי הנתבעות.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

דיון והכרעה - אחריות

אופן התרחשות התאונה

26. גרסאות התובע לגבי אופן התרחשות התאונה היו כדלקמן:

בכתב התביעה (סעיף 4): "טיפס התובע על סולם, שהוצב בחדר המדרגות, כדי לסגור את התעלות שנמצאות בגובה של כ-3.5 מטרים. תוך כדי הפעולה, איבד התובע את שיווי משקלו ונפל מהסולם".

בישיבת קדם משפט מיום 15.9.09 נחקר התובע על ידי בית המשפט והעיד כך:
"אני עליתי לסגור את התעלה...עליתי על סולם לגובה. הסולם היה פתוח ומושען על הקיר. עליתי לגובה של שלב 4-5...הסולם היה כבר פתוח בחדר המדרגות...אלכסוני נשען על קיר...אתה עולה ואתה צריך לסגור את התעלה עם שתי הידיים..באותו שבריר של שניה כשזה קורה, מה התחיל מעידה, או שהסולם התחיל ליפול אני לא זוכר. הסולם היה מושען והתחיל ליטות קדימה. כשאני עמדתי על הסולם הסולם התחיל לגלוש אחורה. מאותו רגע מה קדם למה אני לא זוכר. נפלתי וזו התרסקות מגובה...הסולם התחיל ליטות אחורה" (עמ' 2-3).

בתצהיר התובע: "עליתי על הסולם והתחלתי לסגור את התעלות בעזרת שתי הידיים...עמדתי בגובה של כ-2 מ' על הסולם...תוך כדי העבודה כאמור, איבדתי שיווי משקל והסולם החליק על רגליו אחורנית לא יודע מה קדם למה ואני נפלתי ארצה ונחבלתי ברגל שמאל...".

בעדות התובע בבית המשפט: "זוכר שהייתי גובה של 2 מ' בשלב החמישי...לא יכולתי ליפול בשלב התחתון כי כשאני עולה על סולם אני עולה עם שני ידים מגיע לנקודה שאני צריך להדק אותה אני מהדק ומהרגע הזה נפלתי. עד השלב הזה אני מחזיק עם ידים ורגלים" (עמ' 19).
"הסולם החליק מהפחד התחלתי לרדת במהירות מהסולם, התחלתי לרדת ונפלתי. התחלתי לרדת בשלבים במהירות שלא אתרסק ונפלתי..." (עמ' 25).
"להערכתני הייתי בשלב רביעי או חמישי" (עמ' 26).

27. במקום בו עבד התובע נמצא גם מר הוכמן, אשר בזמן התאונה עבד בתוך הדירה, והוא מתאר את האירוע כך בתצהירו מיום 21.12.06: "עמדתי בפתח הדירה ומוריס עמד על הסולם ועסק בסגירת התעלה, כלומר כיסוי תעלת הפלסטיק במכסה פלסטיק תוך כדי הפעלת כוח בשתי הידיים על גבי המכסה. לפתע ראיתי שמוריס נופל ביחד עם הסולם. הסולם נפל באופן שרגליו החליקו אחורה כמעט לגמרי".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

1 עם זאת, בחקירתו של מר הוכמן הוברר כי 10 ימים לפני חתימת התצהיר, ביום 11.12.06,
2 כתב מר הוכמן בכתב ידו את המכתב הבא המופנה למעסיקה (נ/1), שאלה עיקריו: **"לאחר**
3 **ביצוע התעלות נשאר לסגור את מיכסי התעלות, נכנסתי לדירה וספיר נשאר לסגור את**
4 **המכסים של התעלות. תוך כדי טיפוס לשלב 3-4 בסולם איבד ספיר את שיווי משקלו ונפל**
5 **על עקב רגלו בצורה קשה הסולם לא השתטח על הריצפה אלא החליק כמטר אחורה. אני**
6 **ראיתי הכל, ביקש ממני לעזור לו לרדת לרכב ואז הגיע מפקח העבודה של Hot שפינה**
7 **אותו לביה"ח ואני סיימתי את העבודה במקום"**.

8
9 בחקירתו בבית המשפט הוברר כי בעת תחילת הנפילה נמצא הוכמן בתוך הדירה סמוך
10 לדלת, כשהוא מושך את הכבלים שבתוך התעלה, וכשמע רעש, עשה צעד והסתכל לחדר
11 המדרגות, ואז ראה את הסולם מחליק ואת התובע נופל ממנו. התובע ניסה לדבריו להאחז
12 ואף לרדת, **"אבל עניין של שניה וחצי עד שהסולם ברצפה"** (עמ' 33 ש' 11).
13 בהמשך חקירת הוכמן ובתשובה לשאלות בית המשפט השיב הוכמן באשר לסתירות
14 לכאורה בין מכתבו לבין תצהירו, לגבי הזמן בו התרחשה התאונה (בעת הטיפוס או בעת
15 סגירת התעלה), כי ייתכן שהיה צריך לכתוב במכתב "תוך כדי עבודה" ולא "טיפוס". כן
16 אמר שרצו שיכתוב באיזה גובה היה התובע, לא זכר ורשם שלב 3-4, אך לא בהכרח היה זה
17 שלב 3-4. לגבי המילים **"ראיתי הכל"** הכתובות במכתב, השיב מר הוכמן כי ראה את הרוב.

18
19 יוסף אלון, סמנכ"ל תפעול אצל הנתבעת, העיד בחקירתו כי הגיע למקום האירוע באותו יום
20 או למחרת בבוקר ותחקר את מר הוכמן טלפונית. את כל הפרטים שקיבל, העלה על הכתב
21 ושלה לממונה על הבטיחות, למשרד העבודה ולסוכנות הביטוח (מסמכים ת/3 – ת/5).
22 במכתבים מיום 11.12.06 לחברת הביטוח ולממונה הבטיחות (ת/3 ות/5 בהתאמה) כתב
23 אלון כי **"העובד עלה על סולם פתוח 180 מעלות ובהגיעו לשלב שלישי – רביעי, איבד שיווי**
24 **משקל כתוצאה מהחלקת הסולם ונפל בצורה חזקה על עקב רגלו"**. בהודעה על תאונה
25 בעבודה למוסד לביטוח לאומי (ת/4) כתב אלון **"סולם מושען על הקיר, העובד טיפס עד**
26 **שלב רביעי איבד שיווי משקל ונפל על עקב הרגל. עקב החלקת הסולם בחדר מדרגות"**
27 (ההדגשה במקור – י.ק.).

28 לגבי מכתבו של הוכמן (נ/1) העיד אלון כי: **"זה נכתב על ידו בנוכחותי כי יצאנו ביחד ללמוד**
29 **את המקרה מהשטח. עד אז לא היה לו זמן לפנות לטובתי. כשמצאנו זמן בלי קשר לתביעה**
30 **עדיין, על מנת לתחקר את הנושא כמנהל בחברה, להוציא מסקנות ולהפיק לקחים, לקחתי**
31 **טכנאי בזמני ובזמנו החופשיים, עשינו בדיקה בשטח לגבי איך עמד הסולם, מאיפה הוא**
32 **עבד, לאן נמשך הכבל, איך הוא נפל, ואחרי שהגענו למסקנות שהגענו, נתתי לו זמן חופשי**
33 **להעלות את הנושא הזה על הכתב ולספר לי את מה שהוא ראה, על מנת שייכנס לזכרון**
34 **דברים, על פרטי התאונה ולחקירת משרד העבודה בעתיד"** (עמ' 91-90).

35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1 .29 בטופס בל/250 (אישור המעסיקה לקופת חולים להגיש עזרה רפואית לעובד שנפגע בתאונה),
2 הנושא תאריך 28.11.06 ואשר מולא על ידי מר אבי זנטי, מנהל ארצי של המעסיקה, נכתב
3 כך באשר לנסיבות התאונה: **"איבוד שיווי משקל משלב 3-4 בסולם, ונפילה על העקב"**.
4
5 בחקירתו על ידי צד ג' השיב זנטי כי הגיע לבית החולים יום לאחר התאונה, והתובע סיפר לו
6 כי הניח את הסולם בחדר המדרגות, עלה לסגור תעלות פלסטיק **"ובמהלך העליה על**
7 **הסולם הוא החליק ונפל"** (עמ' 118 ש' 3).
8
9 בחקירתו של זנטי על ידי ב"כ התובע לאחר מכן (בהיתר בית המשפט) אמר זנטי כי בתיאורו
10 הנוכחי את נסיבות המקרה התבסס על הכתוב בטופס בל/250 ולא הוסיף על כך דבר (עמ'
11 135 ש' 3-7). לאחר מכן השיב זנטי כי הוא גם זוכר את הדברים שנאמרו לו על ידי התובע,
12 וכשהתבקש לספר מה הוא זוכר, השיב כי התובע סיפר לו שעמד על סולם וסגר תעלות ביחד
13 עם הוכמן, וכי אינו זוכר אם התובע אמר שנפל, מעד או שהסולם החליק לו (עמ' 136 ש' 23-
14 24). לאחר מכן חזר בו זנטי ממה שאמר, והשיב כי אינו יודע אם הספיק לעשות תעלות
15 ולסגור תעלות, וכי הוא יודע רק שהתובע טיפס לצורך סגירת תעלות (עמ' 137 ש' 3-5).
16 בתשובה נוספת השיב מר זנטי כך: **"מהות העבודה היתה סגירת תעלות, מה השלב**
17 **המדויק ברגע שהוא נפל מהסולם, אם זה היה בסגירת התעלה, או בטיפוס לתעלה, אין לי**
18 **תשובה כעת לתת לך. אני גם לא זוכר מה היה"** (עמ' 137 ש' 28-29). העד הוסיף כי
19 **"...אמרתי שבשיחה שהיתה לי איתו הוא אמר שהיה צריך לסגור תעלות, או סגר תעלות.**
20 **באיזה שלב הוא נפל אין לי תשובה"** (עמ' 138 ש' 4-5).
21
22 .30 יצוין עוד כי ממסמכים אחרים שנערכו בזמן הקרוב לתאונה, כגון מסמכי בית חולים, קופת
23 חולים ותביעה למל"ל, לא ניתן ללמוד על נסיבות התרחשות התאונה, שכן במסמכים אלה
24 צוינה רק הנפילה מסולם. אין להתפלא על כך, שכן במסמכים הרפואיים אין כל חשיבות
25 לציון נסיבותיה המפורטות של התאונה.
26
27 .31 כן יצוין כי על-פי חו"ד מר סעדי, מומחה מטעם הנתבעות, והדברים לא נסתרו, גובה תעלת
28 התקשורת מהרצפה הוא 375 ס"מ, המרווח בין שלבי הסולם הוא 27 ס"מ, ורוחק השלב
29 הראשון מהרצפה הוא 42 ס"מ. גובהו של התובע הוא 176 ס"מ.
30
31 .32 אין ספק כי הנטל להוכיח את אופן התרחשות התאונה מוטל על התובע. פרט לדבריו שלו,
32 קיימת עדותו של עד הראיה הוכמן, עדויות אנשים ששוחחו עם התובע בתקופה הסמוכה
33 לאחר התאונה, וכן מסמכים שונים שנכתבו באותה תקופה.
34
35 .33 באשר לעד הוכמן, הרי תחילה התרשמתי מחקירתו כי הוא מהימן וכך גם עדותו שבתצהיר,
36 אולם רושם זה השתנה, לאחר שהוברר כי 10 ימים לפני חתימת התצהיר כתב העד בכתב
37 ידו תיאור מפורט של התרחשות התאונה, אשר אינו תואם לגרסתו שבתצהיר. אמת, כי

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1 המכתב נ/1 הוצג לראשונה בעת חקירתו של העד הוכמן (ללא התנגדות), אך אין בכך כדי
2 לגרוע ממשקלו של מכתב זה, אשר לא הייתה הכחשה של העד לעצם כתיבתו. נסיונות העד
3 ליישב את הסתירות בין המכתב לבין התצהיר לא עלו יפה. בנוסף, ובכל הקשור לשלב בו
4 אירעה הנפילה, האם תוך כדי טיפוס, או בזמן סגירת התעלה, הובהר כי העד לא ראה את
5 האירוע מתחילתו, אלא רק מששמע את הרעש ואז עשה צעד והפנה את מבטו אל המדרגות,
6 דהיינו רק לאחר שהחלה הנפילה, כך שאף בעניין זה יש קושי לקבל את עדותו לגבי שלב
7 העבודה בו אירעה הנפילה, וגם לגבי שלב הסולם עליו עמד העד בעת הנפילה.
8 המסקנה העולה מהאמור לעיל היא כי אינני יכול לקבל גרסה כלשהי של עד זה לגבי נסיבות
9 הנפילה.
10
- 11 34. באשר לעדות התובע, אינני מקבל את טענת הנתבעות כאילו האמור בכתב התביעה משקף
12 גרסה של התובע כאילו התאונה התרחשה תוך כדי עלייתו על הסולם. בכתב התביעה צוין כי
13 התובע טיפס על הסולם כדי לסגור תעלות הנמצאות בגובה 3.5 מ' וכי **"תוך כדי הפעולה,**
14 **איבד התובע את שיווי משקלו ונפל מהסולם"**. המילים **"תוך כדי הפעולה"** יכולות
15 להתייחס הן לטיפוס על הסולם והן לסגירת התעלות.
16 אינני מקבל גם את טענת הנתבעות כי השאלה **"אתה טפסת על הסולם בשלב מסוים**
17 **נפלת"** עליה השיב התובע בחיוב (עמ' 24 ש' 5-4) מלמדת על הודאה של התובע בכך שנפל
18 מהסולם תוך כדי טיפוס, שכן התובע לא נשאל האם בשלב מסוים של הטיפוס נפל
19 מהסולם, כך שתשובתו יכולה הייתה להתייחס גם לנפילה בשלב מאוחר יותר.
20
- 21 35. עדיין, ובכל הקשור לשאלה מה קדם למה, אבדן שיווי המשקל או החלקת הסולם, ניתן
22 להתבסס על דברי התובע בכתב התביעה לפיהם **"איבד את שיווי משקלו ונפל מהסולם"**.
23 התובע אישר כי נפגש עם בא כוחו כשבועיים-שלושה לאחר התאונה, בעת ביקור אצל רופא
24 וכי סיפר לו כיצד נפצע (עמ' 26 ש' 31-32, עמ' 27 ש' 13-5). התובע אמר אמנם כי סיפר את
25 הדברים בצורה **"יבשה"** וללא פירוט (עמ' 27 ש' 14-26), ואולם, סבירות רבה קיימת לכך כי
26 ב"כ התובע ציין את האמור בכתב התביעה לאחר שקיבל את הפרטים מהתובע, מה גם
27 שהתובע אישר כי הייתה ביניהם פגישה נוספת במועד מאוחר יותר ולפני הגשת התביעה בה
28 סיפר איך אירעה התאונה (עמ' 27 ש' 27-30).
29 בעדותו לא יכול היה התובע לאשר מה קדם למה, אובדן שיווי המשקל או החלקת הסולם
30 (עמ' 3 ש' 26; סעיף 8 לתצהירו), אך לאור הדברים שנכתבו בכתב התביעה, אני קובע כי
31 איבוד שיווי המשקל קדם להחלקת הסולם, מה גם שאילו החלקת הסולם הייתה גורם
32 לנפילה, אין ספק כי הדברים היו מופיעים, ואפילו בצורה מודגשת בכתב התביעה. אך שם
33 לא הופיעה כל טענה לגבי החלקת הסולם. אין להתעלם גם מכך שלכתב התביעה צורף טופס
34 בל/250, שאף בו נכתב כסיבה לתאונה **"איבוד שיווי משקל"**, וללא כל השגה על כך.
35 לפיכך, אני קובע כי סיבת הנפילה הייתה אבדן שיווי המשקל של התובע.
36

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1 השאלה העובדתית הנוספת אותה יש לבחון היא באיזה שלב אירעה התאונה, האם תוך כדי
2 טיפוס על הסולם לצורך סגירת התעלה ובטרם החלה סגירת התעלה, או תוך כדי ביצוע
3 סגירת התעלה.
4
- 5 מהתיאור שבכתב התביעה לא ניתן לדלות תשובה מדויקת לשאלה זו (ר' סעיף 34 לעיל).
6 פרט לדברי התובע שחזר בעדותו על כך כי הנפילה התרחשה תוך כדי ביצוע עבודת סגירת
7 התעלה, כשהוא עושה שימוש בשתי ידיו לצורך זה, לא הייתה תמיכה לכך, אלא באמירה
8 של מר זנטי כי התובע סיפר לו בבית החולים שעמד על סולם וסגר תעלות ביחד עם הוכמן
9 (עמ' 136 ש' 23-24). אמירה זו סתרה אמירה קודמת של זנטי לפיה אמר לו התובע כי
10 במהלך העליה על הסולם החליק ונפל (עמ' 118 ש' 3). כמו כן, זנטי חזר בו תוך זמן קצר
11 מהאמירה המאוחרת יותר, והיא סותרת גם, כפי שיוסבר להלן, את אשר נכתב בטופס
12 בל/250. אינני סבור כי זנטי זכר בעת עדותו את פרטי הפרטים של המקרה, הגם שהתיימר
13 לכך, ומקובלים עלי דבריו האחרונים כי למעשה אינו זוכר את דברי התובע באשר לרגע
14 הנפילה, האם תוך כדי טיפוס או תוך כדי סגירת התעלה (עמ' 137 ש' 28-29; עמ' 138 ש' 4-
15 5).
- 16 כבר צוין לעיל כי לא ניתן להסתמך על האמור בעניין זה בתצהירו של הוכמן, לפיו התרחשה
17 הנפילה תוך כדי סגירת התעלה על ידי התובע, מה גם שדברים אלה סותרים גרסה אחרת
18 של הוכמן במכתב שקדם לתצהיר (ור' סעיף 33 לעיל).
19
- 20 אינני רואה מקום, אפוא, להסתפק בעדותו היחידה של התובע בעניין זה, שאין לה סיוע,
21 שכן לא מצאתי טעם לכך, אלא שיתרה מזו, מצאתי בראיות נוספות שהובאו בפני בית
22 המשפט תמיכה לכך שהתאונה אירעה אכן תוך כדי טיפוס התובע על הסולם, ולא תוך כדי
23 עבודת סגירת התעלה.
24 הכוונה היא לשלב בו נמצא התובע על הסולם בעת אירוע הנפילה.
25 על מנת לבצע את סגירת התעלה, היה על התובע לעמוד על השלב השישי לפחות של הסולם.
26 מסקנה זו נובעת מחישוב פשוט של הרווח בין השלבים. על מנת להגיע עם ידיו אל התעלה
27 הנמצאת בגובה של 375 ס"מ מהרצפה, על התובע לעמוד כשקצה ראשו בגובה של 345 ס"מ
28 לפחות (בהתחשב באורך הידיים מעל ראשו של התובע).
29 השלב השישי של הסולם הוא בגובה 177 ס"מ מהרצפה (42 ס"מ + 5X27) וביחד עם גובהו
30 של התובע (176 ס"מ), כאשר התובע ניצב עליו, הוא בגובה מקסימלי של 353 ס"מ מהרצפה
31 (למעשה מעט פחות, שכן הסולם ניצב בזווית חדה לעומת הרצפה, ולא בזווית ישרה).
32 השלב החמישי הוא בגובה של 150 ס"מ מהרצפה (42 ס"מ + 4X27), וכאשר התובע נמצא
33 עליו, קצה ראשו הוא בגובה של 326 ס"מ מהרצפה (למעשה מעט פחות, שכן הסולם ניצב
34 בזווית חדה לעומת הרצפה, ולא בזווית ישרה), ואינו יכול להגיע, אפוא, עם ידיו אל התעלה.
35 כך הדבר גם לגבי שלבים נמוכים יותר.
36

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1 והנה, המקום היחיד בו נכתב כי התובע נפל מהשלב השישי בסולם הוא בחוות דעתו של
2 המומחה מטעם התובע, מר ביקלס, מן הסתם, משום שמר ביקלס הבין כי אין אפשרות
3 שהתובע נפל בעת סגירת התעלה, אלא אם כן עמד על השלב השישי של הסולם.
4
- 5 התובע בעצמו לא אישר את דברי מר ביקלס, וטען בעדותו בבית המשפט כי "זוכר בוודאות
6 שזה היה שלב 4, 5. לא ספרתי שלבים" (עמ' 26 ש' 5). הסברו של התובע לכך שהדבר זכור
7 לו הוא "כי אם אני יודע איך אני צריך להגיע עם הידיים זה חייב להיות שלב 4 או 5" (עמ'
8 26 ש' 8). התובע טען גם כי אלה היו הדברים שמסר למומחה מטעמו, מר ביקלס: "אני יודע
9 שעמדתי על שלב 4 או 5. זה מה שאמרתי לו" (עמ' 26 ש' 19); "אמרתי לו שהייתי על שלב
10 4 או 5" (עמ' 26 ש' 25).
- 11 לאמור לעיל יש להוסיף את הכתוב בטופס בל/250 לפיו התאונה התרחשה כשהתובע נמצא
12 על שלב 3-4 של הסולם, כאשר טופס זה צורף לכתב התביעה, ובלא שהתובע מצא מקום
13 בכתב התביעה לתקן עניין זה.
14 עמידה על שלבים 3, 4 לסולם וגם על שלב 5 מתאימה לפרק הזמן של טיפוס על הסולם, שכן
15 מאותם שלבים לא ניתן להגיע לתעלה אותה היה על התובע לסגור, ומכאן גם המסקנה כי
16 התאונה התרחשה תוך כדי טיפוס על הסולם.
17
- 18 40. נוכח האמור לעיל, יש מקום לקבוע כי התאונה התרחשה שעה שהתובע טיפס על הסולם,
19 איבד את שיווי משקלו תוך כדי הטיפוס, ונפל מהסולם.
20
- 21 האם קיימת חבות של המעסיקה בנסיבות אירוע התאונה
22
- 23 41. אין כיום מחלוקת על כך שקיימת חובת זהירות מושגית של מעביד כלפי עובדיו, והיא
24 כוללת, בין היתר, הנהגת שיטת עבודה בטוחה, דאגה לקיומה והדרכת העובד לגבי שיטת
25 העבודה הבטוחה [ת"א (מחוזי ת"א) 2767/00 מרגולין נ' אילון תאורת במה בע"מ (פורסם
26 בנבו, 21.10.07)]. ר' לעניין זה גם ע"א 663/88 שיריזיאן נ' לבידי אשקלון, פ"ד מז(3) 225
27 (1993) שם נקבע כי חובת הזהירות כוללת חובה לנקוט צעדים סבירים כדי למנוע מהעובד
28 סכנות מיותרות, כשבמקרים אחרים מצוינת החובה להזהיר את העובד מפני סכנות
29 קיימות, ולעתים מודגשת החובה למנוע מהעובד סיכונים בלתי רגילים. כן נקבעה חובה
30 לספק לעובד כלי עבודה ומכשירי עבודה שלא יהיו בהם סיכונים, ולהדריך כיצד להשתמש
31 בהם, ואף לפקח על נקיטת אמצעי הזהירות הנדרשים [ע"א 662/89 מדינת ישראל נ' קרבון,
32 פ"ד מה(2) 593 (1991)].
33
- 34 42. באשר לחובת הזהירות הקונקרטיית נבחנת השאלה האם בין המזיק הספציפי לבין הניזוק
35 הספציפי קיימת חובת זהירות קונקרטיית בנסיבות המקרה שהתרחש ובגין הנזק הספציפי
36 שאירע. השאלה היא האם אדם סביר יכול היה לצפות את הנזק שיתרחש בנסיבות
37 הספציפיות, ואם כך הוא, האם היה צריך האדם הסביר לצפות את התרחשות אותו נזק

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1 כעניין שבמדיניות [ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש, פ"ד לז(1) 113
2 .(1982).
3
- 4 43. לא אחת נקבע כי חובתו של מעביד לשלום עובדיו איננה מוחלטת וכי המעביד איננו בבחינת
5 מבטח, אלא על העובד להוכיח עילה שבדין לקביעת אחריות המעביד, וכן כי לא כל נזק
6 שניתן לצפותו תיאורטית, המשפט מטיל בגינו אחריות נורמטיבית [ע"א 371/90 סובחי נ'
7 רכבת ישראל, פ"ד מז(3) 345 (1993)].
8
- 9 44. לאור האמור לעיל נבחן את טענות התובע באשר לאחריות שהוא מבקש להטיל על
10 המעסיקה, ובמיוחד לעניין חובת הזהירות הקונקרטיית, האם הייתה קיימת, ואם כן, האם
11 הופרה.
12
- 13 45. אציין כי גם במישור האחריות על התובע מוטל הנטל להוכיח את תביעתו. אין מתקיימים
14 כאן תנאי סעיף 41 לפקודת הניקין (הדבר מעיד על עצמו), שיש בהם כדי להעביר את הנטל
15 על הנתבע להוכיח כי לא התרשל, והדבר אף לא נטען, ובצדק, בסיכומי התובע.
16
- 17 46. **רפידות הסולם היו פגומות -**
18
- 19 טענה זו יש לטעון במפורש בכתב התביעה, אך זו לא נטענה. טענה כללית בדבר אי היות
20 הסולם מתאים ובטוח שנטענה בכתב התביעה כוללת בתוכה גם את נושא הרפידות, אך
21 מצופה מהתובע, כי ינקוב בכשל נטען זה באופן מפורש ולא בשלב מאוחר יותר. התנגדות
22 הנתבעת להרחבת חזית בעניין זה, שנטענה בישיבת קדם המשפט הראשונה לאחר שהתובע
23 השיב לשאלות בית המשפט, הייתה במקומה, אפוא.
24 אך גם אם נבחן את הטענה לגופה, אין לקבלה. התובע טען בדיון הראשון כי הרפידות
25 בסולם היו "די שחוקות" (עמ' 2 ש' 26), אך בהמשך, אישר כי לא בדק את הסולם הספציפי
26 (עמ' 24 ש' 10-12), וכי טענתו מופנית באופן כללי לכלל הסולמות בחברה (עמ' 2 ש' 30). בכל
27 אלה אין די כדי להרים את הנטל המוטל על התובע בעניין זה, וגם הוספת הטענה כי
28 הדברים נאמרו על ידו למר פולק, מנהל הסניף, אינה מוסיפה משקל לטענה, משהדברים לא
29 אושרו ולא נתמכו בראיות נוספות.
30 התובע לא ביקש גם לבדוק את הסולם לאחר התאונה, ואין הוא יכול לבוא בטרוניה אל
31 הנתבעת על כך שלא הביאו את הסולם הספציפי על מנת להזים את טענת התובע, שכן
32 התובע לא עמד בנטל הבאת הראיות, משלא הביא ראיות מספיקות לטענה זו, וממילא לא
33 עבר נטל זה אל הנתבעת.
34 גם המומחה מטעם התובע, מר ביקלס, לא התייחס לנושא רפידות הסולם.
35 עוד יש להוסיף בעניין זה כי יש קושי בטענת התובע בדבר היות הרפידות שחוקות והגורם
36 לתאונה, שכן בטרם עבד התובע עבד הוכמן על הסולם והתקין את התעלה, ולאחר שהתובע

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

1 נפצע סיים הוכמן את העבודה תוך שהוא משתמש בסולם כדי לסגור את התעלה, ואילו היו
2 הרפידות שחוקות, סביר כי הייתה מתרחשת תאונה בזמן עבודת הוכמן על הסולם.
3 נעדר גם הקשר הסיבתי בין טענה זו לבין אירוע הנפילה, שכן נקבע כי התובע איבד קודם
4 את שיווי המשקל ורק לאחר מכן החליק הסולם, ולפיכך סביר כי החלקתו נבעה מאובדן
5 שיווי המשקל ולא מפגם ברפידות.
6

7 **לסולם לא היה תו תקן -** .47

8
9 אף טענה זו לא הוכחה על ידי התובע. אין מחלוקת כי מדובר בסולם מתכת תוצרת "חגית",
10 ואילו רצה התובע להוכיח כי אין לסולם זה תקן, לא הייתה מניעה כי יעשה זאת. אם רצה
11 התובע להוכיח העדר תקן לסולם מדוע לא כתב זאת המומחה מר ביקלס בחוות דעתו? רק
12 בעדותו טען המומחה ביקלס כי הוא יודע שלחברת חגית תו תקן לסולמות עץ, וכי אילו היה
13 לה תקן לסולמות אלומיניום, הייתה כותבת זאת בפרוספקט שלה (שם נכתב כי קיים תו
14 תקן לסולמות עץ) (עמ' 48 ש' 7-2). מר ביקלס מסיים בכך כי הוא "מניח אינני בטוח
15 שהסולם הזה הוא תקיני" (עמ' 48 ש' 8). לאחר מכן הוא מאשר כי לא כתב זאת בחוות דעתו
16 וכי לא ידע אז שהסולם הוא מתוצרת חגית. בכל אלה אין די כדי להוכיח העדר תקן לסולם
17 הרלבנטי, וממילא לא עבר גם הנטל על הנתבעת להראות כי קיים תו תקן כזה לסולם.
18 יצוין כי מנגד טען המומחה סעדי כי חברת "חגית", המשווקת את הסולם עליו בוצעה
19 העבודה, לא שיווקה סולם שאינו עומד בתקן הישראלי, מאז שתקן 1498 הוכרז ב-1998
20 כתקן רשמי.
21

22 ואם לא די בכך, הרי אין להסתפק בטענה כי הסולם איננו תקיני, וגם אם הייתה מוכחת
23 טענה זו, היה צורך להראות כי קיים קשר סיבתי בין אי קיום תו תקן לסולם לבין
24 התרחשות התאונה, ואילו כשנשאל מר ביקלס האם קיים קשר סיבתי כזה, השיב כי איננו
25 יודע (עמ' 48 ש' 11-12). גם הקשר הסיבתי בעניין זה לא הוכח, אפוא.
26

27 **זוית ההצבה של הסולם -** .48

28
29 אין מחלוקת כי היחס בין מרחק הסולם מהקיר לבין גובה הסולם הוא 4:1.

30
31 אינני מקבל את הטענה כי זוית ההצבה לא הייתה נכונה במקרה זה, שכן התובע עלה על
32 סולם שהיה פתוח ומושען על הקיר, ואשר עליו ביצע הוכמן קודם את עבודת התקנת
33 התעלה (עמ' 2 ש' 8, 14 ש' 14; עמ' 24 ש' 3-2). כן ר' עדות הוכמן (עמ' 33 ש' 25-28).
34

35 כיוון שכך, ומאחר שעבודת הוכמן בוצעה קודם לכן ללא פגע (יצוין שהוכמן עשה שימוש
36 במקדחה לצורך התקנת התעלה), אין מקום לקבוע כי זוית ההצבה של הסולם לא הייתה
37 נכונה (ר' גם דברי מומחה התובע בעניין זה בעמ' 47 ש' 31).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

1

2 האמור בסעיף 46 לעיל לעניין הקשר הסיבתי בכל הקשור לטענת הרפידות, כוחו יפה גם
3 לעניין טענת זוית ההצבה.

4

5 **אי הימצאות עובד נוסף שיחזיק את הסולם -** .49

6

7 הובהר במהלך שמיעת הראיות כי לא ניתן היה להציב את הסולם בצורת A, שכן גודל
8 המשטח הישר במהלך חדר המדרגות, לא אפשר הצבת הסולם באופן זה, וגם גובה הסולם
9 כשהוא מוצב בצורת A לא הספיק לצורך ביצוע עבודה בגובה. לפיכך הוצב הסולם כשהוא
10 פתוח למלוא אורכו, כשהוא נשען על הקיר.

11

12 עוד הוברר כי הוכמן לא יכול היה להחזיק את הסולם עת עלה עליו התובע, שכן סגירת
13 התעלה על ידי התובע בגובה חייבה משיכת הכבלים על ידי הוכמן מתוך הדירה.

14

15 השאלה הנשאלת היא האם הייתה חובה לכך שיימצא במקום עובד שלישי שיחזיק את
16 הסולם, וימנע החלקה או תזוזה אפשרית שלו.

17

18 המקום היחיד בו נזכר נושא זה בחוות דעת מומחה התובע, מר ביקלס, הוא בציטוט מתוך
19 תקנה 74 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח – 1988 [להלן: "**תקנות**
20 **הבטיחות (עבודות בניה)**"], שם נקבע כי אם לא ניתן להעמיד סולם נייד על בסיס אופקי
21 איתן, באופן שיוסמך ויושען על סמך יציב באופן שווה על זקפיו כך שלא יזוז מקרית בעת
22 השימוש בו [תקנה 74(א)], אזי יעמוד אדם ליד בסיס הסולם ויחזיק בו כדי למנוע הזזתו
23 מהמקום [תקנה 74(ג)].

24

25 יצוין, ראשית, כי תקנות הבטיחות (עבודות בניה) מתייחסות לעבודות בניה כמשמעותן
26 בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל – 1970, ובצו הבטיחות בעבודה (עבודות בניה
27 הנדסיות), תשכ"א-1961, כאשר אותם חיקוקים מתייחסים לעבודות בניה בהקמת בניין,
28 הריסתו, תיקון בניין, או עבודות אחרות (לרבות עבודות תקשורת), אך כאלה המבוצעות
29 אגב הקמת בניין, ולכן אין הן חלות לגבי העבודה נשוא התביעה (הדברים יפים גם לגבי
30 הוראות נוספות מתקנות הבטיחות (עבודות בניה) שיוזכרו בהמשך).

31

32 בענייננו הוצב הסולם על משטח אופקי איתן (רצפה), והושען על הקיר כשהוא נסמך באופן
33 שווה על זקפיו, כך שלא התקיים הצורך הקבוע בתקנות להחזקת הסולם על ידי אחר.

34

35 אציין כי גם מומחה התובע, ד"ר ביקלס, לא הזכיר צורך בכך שאדם נוסף יחזיק את
36 הסולם.

37

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1 בעדותו של מר סעדי, מומחה הנתבעות, צוין כי במידה ומיישמים את כללי הבטיחות
2 בעבודה על סולם, אין צורך באדם נוסף שיחזיק את הסולם, אך אם לא ניתן ליישם את
3 כללי הבטיחות, כגון שחלק מהעבודה דורש שימוש בשתי ידיים, ואז אין שלוש נקודות
4 אחיזה כנדרש, אז מומלץ לקרוא לאדם נוסף שיחזיק את הסולם (עמ' 103 ש' 26-31).
- 5 המומחה סעדי הוסיף כי אם על העובד להשתמש בזמן קצר בשתי ידיו לצורך העבודה
6 המבוצעת כשהוא על הסולם, מומלץ לקרוא לעובד נוסף שיחזיק את הסולם, אך אם מדובר
7 בעבודה ממושכת בשתי ידיים, ההמלצה היא לשיטת עבודה אחרת (עמ' 104 ש' 4-6).
- 8
- 9 דברי המומחה סעדי מקובלים. עם זאת, ומבלי להתייחס לטענות באשר לצורך בעבודה
10 בשתי ידיים לסגירת התעלה, הרי משנקבע כי התאונה התרחשה בעת הטיפוס על הסולם,
11 ולא בעת ביצוע עבודת סגירת התעלה, לא התעורר, לאותה עת, הצורך בכך כי אדם נוסף
12 יחזיק את הסולם, ולפיכך לא ראיתי באי הימצאות אדם כזה משום התרשלות של
13 המעסיקה.
- 14
- 15 **51. הצורך בעבודה על סולם עם מדריך או בקשירת הסולם -**
- 16
- 17 בחוות הדעת של ד"ר ביקלס נכתב כי "כאשר העובד נדרש לעמוד על סולם בגובה,
18 ולהשתמש בשתי ידיו, על המעביד לדאוג להתקנת פיגום, קשירת הסולם או כל אמצעי
19 בטיחות אחר על מנת למנוע מצב בו העובד יאבד את שיווי משקלו ויפול".
- 20
- 21 ד"ר ביקלס הפנה גם לתקנה 16 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח – 1988,
22 לפיה "אם אי אפשר לבצע עבודה בבטחון תוך עמידה על הקרקע או על משטח עבודה יציב
23 ובטוח, יתקין מבצע הבניה פיגומים מתאימים ובמספר הדרוש". ד"ר ביקלס הסביר כי
24 העבודה של סגירת התעלה בגובה חייבה שימוש בשתי הידיים, ולכן חייבה פיגום או קשירה.
- 25
- 26 **52. בחקירתו הסביר ד"ר ביקלס כי במונח "פיגום" התכוון גם ל"משטח עבודה", שכן משטח**
27 **עבודה גם הוא פיגום (עמ' 48 ש' 30-31). כן הפנה ד"ר ביקלס לתקנות שהותקנו בעניין**
28 **חובות אלה.**
- 29
- 30 **53. התקנות אליהן הפנה ד"ר ביקלס, כאמור בסעיף הקודם, הן תקנות הבטיחות בעבודה**
31 **(עבודה בגובה), תשס"ז-2007, אשר קבעו כי יש לוודא שעובד לא יעבוד בגובה על סולם,**
32 **אלא אם כן הוא מאובטח ברמת בטיחות תקינה ובמערכת לבלימת נפילה המעוגנת לחלק**
33 **יציב (תקנה 23).**
- 34 יצוין כי תקנות אלה לא חלו במועד קרות התאונה בשנת 2006.
- 35 בנוסף, יצוין כי כפי שהפנה המומחה סעדי, תקנה 24(א) לתקנות הנ"ל קובעת כי ניתן לבצע
36 טיפוס על סולם וכן "עבודות שאינן ממושכות או מאומצות או שאינן מחייבות את הטיית

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1 גוף האדם באופן שיגרום לו אבדן שיווי משקל, בסולם שגובהו עד 4.5 מטרים", מבלי
2 שיקויים האמור בתקנה 23 (סי"ק 1-3), וכנזכר ברישא של סעיף זה.
3
- 4 54. דברי המומחה סעדי כי נושא האבטחה בקשירה או עמידה על משטח עבודה אינו נדרש
5 לביצוע העבודה של סגירת התעלה (עמ' 108 ש' 29-22) מקובלים עלי. עבודה זו נחשבת
6 עבודה "קלה" הנמשכת זמן קצר, וגובה הסולם פחות מ-4.5 מטר.
7 כל זאת, כאשר יש להביא בחשבון כי התקנות האמורות לא היו קיימות בעת התאונה,
8 דהיינו דברים אלה הינם למעלה מן הדרוש.
9 מקובל עלי גם כי לא כל עבודה על סולם מחייבת קשירה ואבטחה. אם נאמר כך, לא תתכן
10 עליה על סולם בלא שייקשר ויאובטח העובד, ואין זו כוונת הדברים.
11
- 12 עוד מקובלים עלי דברי המומחה סעדי כי יש קושי רב לדרוש הגעה לעבודות תחזוקה
13 שוטפות בבניינים שם צריכות להתבצע עבודות בגבהים שונים עם סולמות שעליהם משטחי
14 עבודה, שאינם ניתנים ממילא לכוונון לגובה בו העבודה צריכה להתבצע.
15
- 16 55. לאחר כל זאת, הוברר כי הנתבעת הציבה לעצמה רף בטיחות גבוה יותר מזה שנוכר לעיל
17 וקבעה במסמך שהוכן עבורה על ידי ממונה הבטיחות שכותרתו "הדרכת עובדים סולמות –
18 בטיחות" כך:
19
- 20 1. עבודה על סולם – הסולם משמש כדרך מעבר בלבד ולא כמשטח עבודה. אין לבצע
21 עבודה כלשהי עליו.
22 סולם לעבודות הינו בעל מדרג רגל ובכל מקרה אינו סולם נשען אלא סולם מסוג A או גימל
23 T הנושא אמצעי בטיחות נגד נפילה.
242
- 25 3. אמצעי מיגון נגד נפילה – במידה ואין ברירה אלא לבצע עבודה מעל סולם על העובד
26 להכתב (כנראה להרתם – י.ק.) אל גורם יציב – קיר, מתקן רתימה וכו' למניעת נפילתו בעת
27 עבודה. בכל מקרה אין להירתם אל הסולם אם הסולם עצמו אינו מקובע כראוי."
28 (ההדגשות במקור – י.ק.).
29
- 30 56. ניתן לראות, אפוא, כי החברה קבעה סטנדרט זהירות לפיו אין לבצע עבודה כלשהי על
31 סולם, אלא אם כן הוא סולם המיועד לעבודות, כפי שהוגדר על ידה, דהיינו בעל מדרג רגל,
32 ובכל מקרה אינו סולם נשען, הוא הסולם ממנו נפל התובע. כן קבעה כי אם אין ברירה אלא
33 לבצע עבודות על סולם, על העובד להירתם אל גורם יציב.
34
- 35 בחובת זהירות זו שהציבה הנתבעת לעצמה לא עמדה היא, שכן גם אם מקובל שהעבודה
36 בחדר המדרגות האמור לא יכולה הייתה להתבצע על גבי סולם המיועד לעבודות לפי
37 ההגדרה דלעיל, היה על הנתבעת לספק לתובע אמצעים שיאפשרו רתימתו, דבר שלא נעשה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1 על ידה (לא נטען על ידי הנתבעת כי סופקו על ידה אמצעי רתימה כאמור, ואין מחלוקת כי
2 אלה לא סופקו).
3
- 4 במובן זה הפרה הנתבעת את חובת הזהירות הקונקרטיית כלפי התובע, חובה אותה קבעה
5 הנתבעת בעצמה.
6
- 7 57. בשאלת הקשר הסיבתי, סבורני כי זה לא מתקיים במקרה זה, שהרי, אין מחלוקת כי סולם
8 נשען יכול לשמש כדרך מעבר, ואין חובת זהירות לפיה בזמן טיפוס על הסולם על העובד
9 להיות רתום וקשור, ומשאירעה התאונה בזמן הטיפוס, לא מתקיים הקשר הסיבתי האמור.
10
- 11 58. אוסיף כי אילו היה נקבע כי הנפילה אירעה בעת שהתובע עסק בסגירת התעלה, אזי ברור כי
12 הייתה הפרה של סטנדרט הזהירות שקבעה הנתבעת כנזכר לעיל, והיה מתקיים גם הקשר
13 הסיבתי הנדרש, שכן אם היה התובע רתום בעת ביצוע העבודה לגובה, הייתה נמנעת נפילתו.
14 אציין שגם לשיטת המומחה מר סעדי, הסבור שעבודה זו ניתנת לביצוע ביד אחת, הרי
15 לפחות בתחילת העבודה של סגירת התעלה, יש צורך בשימוש בשתי ידיים (עמ' 100 ש' 30).
16 מקובל עלי גם כי ייתכן שיש מי שיכול לבצע את המשך העבודה ביד אחת, אך אחרים, ויכול
17 שגם התובע, נזקקים לשתי ידיים לביצוע עבודה זו. תוצאת האמור לעיל, כי אם מתבצעת
18 עבודה זו בשתי ידיים, ולו בחלקה, אין העובד יכול להשתמש בשלוש נקודות אחיזה בסולם
19 (שתי רגליים ויד אחת), והמומחה סעדי ציין בהגינות כי העבודה בצורה זו אינה בטיחותית.
20
- 21 59. העדר הדרכות מתאימות -
22
- 23 באשר לטענה להעדר הדרכה בעניין זוית הצבת הסולם, הובא בפני בית המשפט כי התובע
24 חתם ביום 27.3.03 על הוראת בטיחות הכוללת גם את זוית ההצבה. בהוראה זו צוין כי
25 המרחק בין רגלי הסולם למקום ההשענה יהיה רבע מאורך הסולם, בעוד שהמרחק צריך
26 להיות רבע מגובה הקיר עליו נשען הסולם, אולם ההבדל בזוית ההצבה אינו אמור להיות
27 משמעותי, ובנוסף, אני מקבל את דברי מר יוטבת, ממונה הבטיחות, כי הדגים בפועל את
28 ההצבה לסולם בהדרכה לעובדים. התובע השתתף בהדרכות נוספות ב-2005 וב-2006 (כ-4
29 חודשים לפני אירוע התאונה).
30
- 31 פרט לאמור לעיל, ומשנקבע כי זוית ההצבה לא הייתה הגורם לנפילת התובע, הרי גם אם
32 היה נקבע כי קיים כשל בהדרכה, לא התקיים הקשר הסיבתי הנדרש בין הכשל לבין
33 התאונה.
34
- 35 60. באשר לטענה בדבר אי אזכור בהנחיות או אי הדרכה כי יש מקום להסתייע במקרה הצורך
36 בעובד נוסף, כבר ראינו לעיל כי נקבעו בהנחיות הבטיחות של הנתבעת עצמה הוראות

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1 מחמירות בהרבה לגבי ביצוע עבודה בגובה על סולם, וכי בכל מקרה לא היה מקום לדרישה
2 כי בזמן **הטיפוס** על הסולם שהוצב כראות יש צורך בכך שעובד נוסף יחזיק את הסולם.
3
- 4 61. באשר לטענות כי ההדרכות היו קצרות, ובזכרונו של הוכמן לא נותר מהן דבר, וגם התובע
5 טוען כי לא הוסברו שם דברים שונים, הרי יש קושי לקבל טענות אלה. הנתבעת קיימה את
6 חובתה לבצע הדרכות בטיחות. התרשמותי מעדות מר יוטבת הייתה כי ההדרכות בוצעו
7 כראוי, וכי בסיומן חולקו לעובדים הוראות בטיחות בכתב, ולכן אין מקום לקבל את טענות
8 התובע בעניין זה.
- 9 יש לזכור גם כי העדר הדרכה מתאימה אינו מביא מאליו להקמת קשר סיבתי בין העדר
10 ההדרכה לבין התאונה, והיה על התובע להוכיח קשר סיבתי כאמור.
11
- 12 62. **העדר בדיקות של הנתבעת לגבי תקינות הסולמות -**
13
- 14 התובע מלין על כך שהנתבעת לא הביאה עדים כגון מחסנאי שיאשר את דברי מר אלון
15 מטעם הנתבעת כי הסולמות נבדקו על ידי המחסנאי, ולא הציגה דוחות בדבר בדיקות
16 שנעשו לסולמות, אך בראש ובראשונה היה על התובע להוכיח כי הסולם לא היה תקין, וכי
17 בשל כך התרחשה התאונה, וזאת לא הוכח. אילו היה מוכח הדבר, היה מוטל נטל כבד על
18 הנתבעת להוכיח, כי חרף האמור עשתה את כל הנדרש על מנת לשמור ולוודא תקינות
19 הסולמות, אך כאמור, התובע לא עבר את השלב הראשוני להוכיח כי הסולם לא היה תקין.
20
- 21 63. **עבודה המבוצעת בתנאי לחץ -**
22
- 23 התובע טוען כי היו מוטלים על החברה קנסות על ידי מזמינת העבודה (Hot) וכי בכך נוצר
24 מתח אצל העובדים להספיק את המכסה היומית, והדבר גרם לביצוע העבודה בלחץ ובחוסר
25 שקט נפשי אשר עלול לגרום לטעויות. נטען גם להטלת קנסות על העובדים.
26
- 27 אף טענה זו לא נטענה על ידי התובע בכתב התביעה, וכבר בכך יש כדי לדחות את הטענה.
28
- 29 לבד מכך, מר אלון מטעם הנתבעת אישר כי היו מוטלים על הנתבעת קנסות במקרה של
30 איחורים וכי במקרים אלה היו ניתנות הערות בונות לעובדים, אך לא הוכח כי הדבר גרם
31 ללחץ ולמתח אצל העובדים, וכמו כן, לא הוכחה הטלת קנסות על העובדים. לגבי המקרה
32 הספציפי נטען על ידי הוכמן כי הלקוחה שבביתה בוצעה העבודה מיהרה לצאת מהבית, אך
33 לא ניתן להטיל אחריות על הנתבעת בעניין זה.
34

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

סיכום פרק האחריות

1

2

3

4

5

6

7

8

9

64. נקבע לעיל כי נפילת התובע התרחשה בעת שטיפס על הסולם על מנת לבצע עבודה של סגירת תעלה בגובה, ותוך כדי הטיפוס איבד את שיווי משקלו, ונפל. התובע לא הוכיח כי הנפילה אירעה מסיבה המטילה אחריות על הנתבעת, ויצוין כי נפילה מסולס אינה מקימה חזקה כלשהי כי היא נובעת מפגם בהתנהלות המעסיקה, ויכולות להיות סיבות שונות לנפילה, כגון חוסר תשומת לב והיסח הדעת, מעידה וכיו"ב, שהן בגדר סיכון רגיל בעת טיפוס על סולם, ואינן בשליטת המעסיקה.

10

11

12

13

14

15

65. משנסיבות התרחשות התאונה היו כפי שנקבע לעיל, לא נמצא כי המעסיקה חבה באחריות לאירוע. נקבע כי לא הוכח שהמעסיקה הפרה חובות זהירות כלפי התובע, ומקום בו נקבע כי הופרה חובת זהירות מסוימת על ידי המעסיקה, היה הדבר באשר לאי אספקת ציוד נדרש לביצוע עבודות בגובה, ומשהתאונה התרחשה בשלב הטיפוס ולא בשלב ביצוע העבודה, לא התקיים קשר סיבתי בין הפרת חובת הזהירות לבין התרחשות התאונה.

16

17

18

19

20

21

כמו כן, לא הפרה הנתבעת חובות חקוקות כמשמעותן בסעיף 63 לפקודת הניקיון [נוסח חדש].

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

66. נוכח האמור לעיל, דין תביעת התובע להידחות.

הודעות צד ג' וצד ד'

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

67. משנדחת תביעת התובע, יש לדחות גם את הודעות צד ג' וצד ד'.

נזק

27

28

29

30

31

32

33

34

35

68. עם דחייתה של התביעה, אין צורך לעסוק בסוגיית הנזק, אך משנשמעו הראיות בעניין זה, אתייחס בקצרה לגובה הנזק.

30

31

32

33

34

35

69. לתובע נקבעה נכות רפואית צמיתה מוסכמת בשיעור 18%.

אני מעריך את נכותו התפקודית של התובע בשיעור זהה, אך באשר לאבדן כושר השתכרותו יש לקבוע נוכח יכולותיו של התובע, שאינן מתמצות בעבודה פיזית בלבד, כי יש לקבוע את אבדן הכושר בסך של 15%.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

אבדן כושר השתכרות

1
2
3 .70 בסיס השכר הוא 8,721 ₪ (ממוצע השתכרות התובע בתקופה 1-10/06 כולל שווי לצרכי מס
4 של רכב וטלפון נייד) ובשערוך מיום התאונה ועד היום – 10,537 ₪.
5

הפסדי השתכרות עבר

6 .71
7 בתקופה מיום התאונה ועד 31.8.07 היה התובע באי כושר מלא בחלק מהתקופה ובאי כושר
8 של 50% בחלקה האחר, אולם בנסיבות יש לקבוע אבדן כושר מלא עבור 9 חודשים ובסה"כ
9 117,078 ₪ ובתוספת ריבית בשיעור 29% ממחצית התקופה (4/07) ובסה"כ 151,030 ₪.
10 בתקופה מיום 1.9.07 ועד 31.3.08 נקבעו לתובע 20% נכות זמנית לחלק מהתקופה ו-30%
11 נכות זמנית לחלק אחר של התקופה, אך מאחר שבתקופה זו נאלץ התובע לעבור ניתוח
12 נוסף, יש לראותו כמי שאובדן השתכרותו היה 50% באותה תקופה (בה לא חזר לעבוד כלל).
13 הפיצוי המגיע בגין אותה תקופה של 7 חודשים הוא $73,759 \times 50\% = 36,880$ ₪ ובתוספת
14 ריבית בשיעור 26.5% ממחצית אותה תקופה (12/07) ובסה"כ 46,653 ₪.
15 התובע שב לעבודה אצל הנתבעת בחודש אפריל 2008, ופוטר מעבודתו ביום 28.6.08 והחל
16 לעבוד בחברת ישראלופט ביום 26.8.08. בתקופת החודשיים הנ"ל שבין שתי העבודות,
17 תקופה סבירה למצוא עבודה אחרת, היה זכאי לדמי אבטלה, ולפיכך יחושב הפיצוי המגיע
18 לו בגין תקופה זו בסך של 25% מאובדן השכר דהיינו 21,074 ₪ + $25.3\% = 26,406$ ₪
19 $25\% \times 6,601 = 1,650$ ₪, ובתוספת ריבית ממחצית התקופה, בסך כולל של 8,152 ₪.
20

21 בעבודתו של התובע בישראלופט השתכר הוא סכום נמוך בכ-30% מהסכום אותו השתכר
22 אצל הנתבעת, אך כאמור לעיל ובהתחשב בכישוריו וביכולת התקדמותו מוערך אובדן כושר
23 השתכרותו בשיעור של 15%. בגין העבר (מיום 26.8.08 ועד היום), תקופה של 5 שנים
24 וחודשיים וחצי, מסתכם נזקו של התובע בסך של 98,784 ₪ ובתוספת ריבית ממחצית
25 התקופה, בסך כולל של 109,650 ₪.

26 אציין בהערת אגב, כי לא מצאתי הצדקה למחלוקת שניטשה בין הצדדים בשאלה מדוע
27 פוטר התובע מעבודתו אצל הנתבעת (התובע טען כי הדבר היה בשל הגשת תביעתו נגד
28 הנתבעת, בעוד הנתבעת טענה כי הדבר נבע מיחסים בלתי תקינים בינו לבין מנהל סניף
29 הנתבעת). סיבת הפיטורים במקרה זה אינה משליכה על אובדן כושר השתכרותו של התובע
30 שנקבע בשיעור של 15% כפי שנקבע לעיל. בהערת אגב, אציין כי עדותו של מנהל הסניף, מר
31 פולק, כאילו לא ידע כלל על אירוע הפציעה של התובע נראית תמוהה בעיני, ואני מעדיף את
32 הדעה כי סיבת הפיטורים העיקרית לא הייתה יחסים אישיים בלתי תקינים בין התובע לבין
33 מנהל הסניף, הגם שיכול ואף לכך הייתה תרומה לפיטורים.
34

35 סך כל הפסדי ההשתכרות בגין העבר – 315,485 ₪.
36

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
- .72 הפסדי השתכרות בעתיד
הפסדי שכר בגין העתיד בהיוון ל-23 שנה : 314,840 ₪.
- .73 הפסדי פנסיה
63,033 ₪ (10% מסכומי הפסדי ההשתכרות הנ"ל).
- .74 רכיבי נזק נוספים
עזרת צד ג'
סכום גלובלי של 65,000 ₪ (עבר ועתיד).
- ניידות מוגברת
לא מצאתי כי יש מקום בנסיבות פציעתו ונכותו של התובע לפסוק פיצוי בגין רכיב זה.
- הוצאות רפואיות
מצאתי מקום לפסוק סכום גלובלי של 5,000 ₪ ברכיב זה.
- כאב וסבל
בנסיבות שיעור הנכות הרפואית שנקבעה והניתוחים שעבר התובע, יש מקום לקבוע פיצוי בסך 100,000 ₪ בגין רכיב זה.
- .75 כל הסכומים דלעיל נכונים ליום מתן פסק הדין ומסתכמים בסה"כ ב-863,358 ₪, ומהם יש לנכות את תגמולי המל"ל (אך לא את פיצויי הפיטורים שקיבל התובע מהנתבעת) כשלתגמולים אלה יש להוסיף הפרשי הצמדה וריבית עד יום מתן פסק הדין.
- .76 כאמור תביעתו של התובע נדחית, ולפיכך סכומי הנזק הובאו לעיל אך לשם השלמת התמונה, והתובע אינו זכאי לסכומים אלה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 3033-08 ספיר נ' חב' בי פוינט מערכות בע"מ ואח'

סיכום

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

.77 לאור כל האמור לעיל אני דוחה את התביעה וכן את הודעות צד ג' וצד ד'.

.78 בהתחשב בכך שנקבע כי במישור מסוים הפרה הנתבעת את חובת הזהירות שלה כלפי התובע, הגם שנקבע כי לא מתקיים קשר סיבתי בין ההפרה לבין התאונה בה נפגע התובע, לא מצאתי מקום לפסוק הוצאות נגד התובע.
כך, איני פוסק גם הוצאות בגין הודעות צד ג' וצד ד'.

ניתן היום, ז' כסלו תשע"ד, 10 נובמבר 2013, בהעדר הצדדים.

יחזקאל קינר, שופט

12
13
14
15
16
17
18

